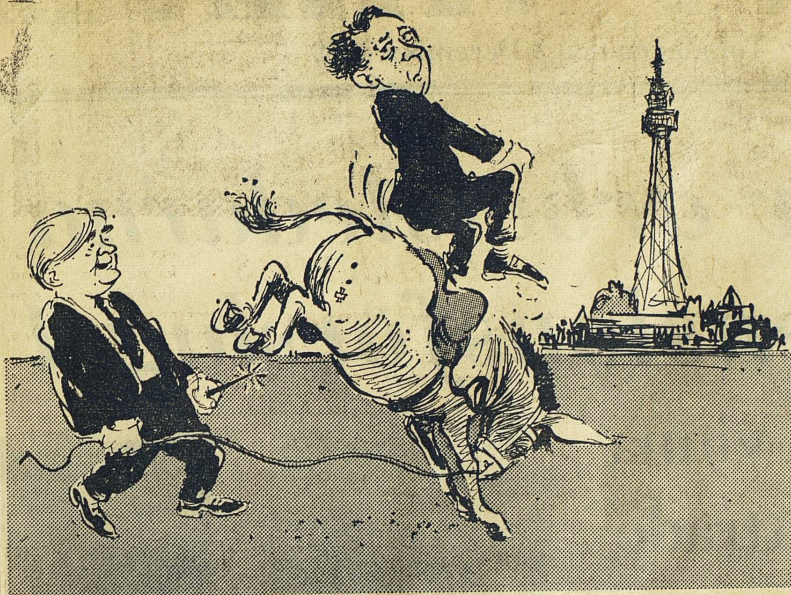

Säker i sadeln?

Gaitskell sitter i sadeln, men Bevan hade, enligt tecknaren, en speciell roll vid labours kongress i Blackpool.

färdssamhället otacksamt vänt sig från det parti som skapat detta samhälle, att kvinnorna — vilka tydligen ansågs mera kortsynta än männen — i alldeles särskild grad svikit partiet. Han avböjde tanken på en allians med liberalerna liksom förslaget att partiet skulle byta namn — med hänsyn till att ordet arbetarparti avskräcker snobbismen. Han framlade sex grunder för partiet — hjälp åt de sämre lottade, social rättvisa och en rättfärdig fördelning, uppbyggandet av ett klasslöst samhälle utan snobberi och privilegier, jämlikhet mellan raser och folk, idealism som motiv för kollektivt och personligt handlande, det allmänna intressets försteg framför det privata intresset. Men alla dessa grunder har den svagheten att alla kan godta dem i största allmänhet, även om tolkningarna vid tillämpningen kan bli olika. De idéer som väcker milt instämmande inom alla kretsar är inte goda papper i en valkamp.

Gaitskells uttalanden om socialisering är särskilt betecknande. Han erkände att socialisering och socialiserade företag var impopulära och rekommenderade ökad propaganda från statsföretagens sida för att hjälpa upp saken. Han talade också om att en del privatägda industrier kanske borde socialiseras; som exempel nämndes skeppsbyggnad och maskintillverkning. Men efter dessa framstötter vek Gaitskell hastigt tillbaka; han menade inte alls att dessa industrier skulle socialiseras, utan blott "att vi inte rimligen kan lova att ingen framtida labourregering kommer att någonsin göra någonting åt dem". Här växer oklarheten till klarhet om att man inte vågar eller vill gå vidare på socialiseringslinjen.

Vad skall man då göra, vilka "stora" saker skall man hita på? Den frågan blev inte besvarad. Enighet fanns blott om att partiorganisationen borde överses och att det behövdes

bättre metoder för att "sälja" den socialistiska politiken — partiorganisationens och den socialistiska politikens syften, utom att vinna nästa val, förblev dunkla.

Labours kongress ger alltså samma intryck som de tyska socialdemokraternas nya program. Detta innebär inte att de socialistiska partierna är mer tvehägsna än andra. Med den lyckade demokratin — som är samtidigt nationell och social — uppstår problemet vad man egentligen skall slåss om. De härskande idéerna är allas idéer, eftersom de uppstått genom en fusion av var för sig föräldrade ideologier. Ekonomiska och sociala svårigheter finns kvar, men de bemästras inte genom slagord och "principer", utan genom klokt arbete utifrån gemensamma värderingar. Därför blir det partibyråkraternas trista roll att förstora de små motsättningarna och att fundera ut de taktiska finter och de reklamgrepp som skall ersätta de döda åskådningarna.

I en artikel

5712

på Stockholms-Tidningens kultursida påstås — jämte mycket annat felaktigt — att Dagens Nyheters chefredaktör i en recension av P H Simons franska litteraturhistoria skulle ha gjort uttalanden om franska och engelska nationalkaraktärer, och det påpekas att sådana uttalanden inte går ihop med den kritik mot dylika föreställningar som framförts i Dagens Nyheter. Angreppet kan inte gärna ha tillkommit i god tro; i professor Tingstens recension framhålles just att de skilda tendenser i fransk och engelsk litteratur som han berör inte har att göra med arvsanlagen: "om det ligger något i dessa generaliseringar, måste de påstådda skillnaderna bero på uppfostran och därtill hörande idealbildning." Det kan emellertid också tänkas att skribenten är alltför okunnig för att ha klart för sig skillnaden mellan sådana miljöfaktorer och de "nedärvda psykiska" vilka varit på tal med undervisningen.